

Enheten för Försörjningsanalys
Anna Lundblad, Omar Harrami

anna.lundblad@msb.se
omar.harrami@msb.se

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar

Allmänt

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen (EU-förordningen) trädde i kraft den 11 april 2019 och tillämpas sedan den 11 oktober 2020. Riksdagen antog den 21 september 2023 lag (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar. Regeringen beslutade den 2 november 2023 om förordning (2023:624) om granskning av utländska direktinvesteringar. Lagen och förordningen trädde ikraft den 1 december 2023.

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

I förarbetena till lagen om granskning av utländska direktinvesteringar framhålls det att det måste vara tydligt i vilka fall ett ingripande från granskningsmyndigheten kan bli aktuellt för att granskningssystemet ska uppfylla grundläggande krav på rättssäkerhet. Det måste vara förutsebart vilka investeringar och vilka verksamheter som omfattas av granskningssystemets tillämpningsområde. Samtidigt är det av stor vikt att granskningssystemet är utformat på ett flexibelt sätt. Lagdefinitionen av begreppet samhällsviktig verksamhet ger viss ledning kring vilka verksamheter som omfattas av granskningssystemets tillämpningsområde. Av förarbetena framgår att endast investeringar i sådan samhällsviktig verksamhet som kan utgöra en risk för Sveriges säkerhet eller för allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige bör omfattas av granskningssystemets tillämpningsområde. Enligt 5 § förordning (2023:624) om granskning av utländska direktinvesteringar får Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) meddela föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som ska omfattas av lagen. MSB

beslutade den 29 november 2023 om Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2023:4) om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar. Föreskrifterna trädde ikraft den 1 december 2023.

Nya föreskrifter och upphävande av nuvarande föreskrifter

De nya föreskrifterna har utgått från målsättningen att förtydliga och förbättra nuvarande föreskrift MSBFS 2024:9. I viss mån har överlappande regleringar tagits bort och avgränsningar av verksamheter införts. Därtill har vissa nya verksamheter, som tidigare ej omfattats, införts i dialog med myndigheter och branschorganisationer. Där det bedömts rimligt och lämpligt omfattas inte verksamheter som uppfyller kriterierna som motsvarar mikroföretag såsom definieras i Kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (2003/361/EG). I andra fall omfattas endast verksamheter där andra relevanta gränsvärden har kunnat identifieras i dialog med myndigheter och relevanta branschorganisationer.

Även ändringar avseende tillämpning i kap.1 införs, vilka bedöms kunna påverka omfattningen av anmälningspliktiga investeringar. Det gäller särskilt den nya 1 kap. 5 §, som syftar till att hindra kringgående av lagstiftningen.

Eftersom de tillkommande förslagen till bestämmelser i föreskrifterna inte finns med i nuvarande föreskrifter, och då de tillkommer i flera olika befintliga delar, bedömer MSB att det behöver beslutas om nya föreskrifter och att nuvarande föreskrifter upphävs.

Tillkommande verksamheter

Nedan uppställning syftar till att ge en överblick över tillkommande verksamheter i de nya föreskrifterna:

3 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom tillverkning

- tillverkning och lagerhållning av komponenter för anläggningar för utomhusvarning
- tillverkning och lagerhållning av komponenter till skyddsrum
- tillverkning av kabel och tillhörande teknisk utrustning för allmänna elektroniska kommunikationsnät, eller elektroniska kommunikationsnät i fiber- eller bredbandsföreningar

- produktion av hård- eller mjukvara för sådan verksamhet som omfattas av 10 kap. 7 §
- produktion av solceller, växelriktare, batterier, eller tillhörande utrustning för solcells- eller energilagringsanläggningar
- tillverkning av cement och betong
- tillverkning av bitumen
- framställning av järn och stål eller ferrolegeringar
- tillverkning av rör, ledningar, ihåliga profiler eller tillbehör av stål
- tillverkning av kalldragen stålstång, kallvalsade stålband, andra kallformade produkter av stål, eller kalldragen ståltråd
- framställning av koppar

4 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom försörjning av el, gas, värme, kyla och drivmedel

- elproduktion eller energilagring, som är direkt eller indirekt ansluten till transmissions-, region- eller lokalnät oaktat installerad effekt, och utan krav på omsättning eller antal anställda.
- elhandel som direkt eller indirekt omfattar a. balansansvariga parter, BRP, eller b. leverantörer av balanstjänster, BSP, eller c. aggregatorer, leverantörer eller underleverantörer till verksamhet som omfattas av punkt a och b.
- tillhandahållande av tjänster för laddning av fordon

6 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom bygg, installation och underhåll

- Reparation av luftledning, markkabel eller sjökabel för överföring av el eller elektronisk kommunikation
- utrymmen skyddade mot avlyssning (ASK)
- anläggning, installation eller drift hänförliga till reservkraft som drivs eller förvaltas av offentlig verksamhet eller andra som bedriver säkerhetskänslig verksamhet

7 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom handel

- Import och partihandel med personlig skyddsutrustning enligt förordning (EU) 2016/425.
- partihandel med komponenter till skyddsrum
- partihandel med kabel och tillhörande teknisk utrustning för allmänna elektroniska kommunikationsnät, respektive elektroniska kommunikationsnät i fiber- eller bredbandsföreningar.
- provisionshandel eller partihandel med flytande petroleumprodukter med syfte att tillverka asfalt eller asfaltsbaserade produkter
- import av räddningstjänstutrustning
- import av eller partihandel med personlig skyddsutrustning enligt förordning (EU) 2016/425
- import av eller partihandel med komponenter till skyddsrum¹
- partihandel med kabel eller tillhörande teknisk utrustning för allmänna elektroniska kommunikationsnät, eller elektroniska kommunikationsnät i fiber- eller bredbandsföreningar
- partihandel med hård- eller mjukvara för sådan verksamhet som omfattas av kap 10 §7.
- import av eller partihandel med solceller, växelriktare, batterier, eller tillhörande utrustning för solcells- eller energilagringsanläggningar.

8 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom transport och magasinering

- Verksamhet som avser förvaltning eller drift av tjänster för obemannad luftfart utökas för att även inkludera annan obemannad farkost som tillhandahålls till beredskapsmyndighet, eller till verksamhet
  - o för försvarsändamål,
  - o där det bedrivs säkerhetskänslig verksamhet, eller

¹ En förteckning över komponenter till skyddsrum finns i följande förordning: Statens räddningsverks föreskrifter om provning, certifiering och kontroll av komponenter till skyddsrum (SRVFS 1993:6)

o som är skyddsobjekt

- Utförande av person- eller godstransporter på järnväg.

10 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom informations- och kommunikationsområdet

- Datordriftstjänster eller IT-driftstjänster utökas till att omfatta hård- eller mjukvara för elektroniska kommunikationer, lagring, eller bearbetning av data, för beredskapsmyndighet, region, kommun eller verksamhet som omfattas av NIS2-direktivet.
- Verksamheter som omfattas av lagen (2016:319) om skydd för geografisk information.
- Vissa datakonsulttjänster för offentlig verksamhet
- Undanförsel av data, eller perimeterskydd, säkerhetsövervakning (SOC), nätövervakning (NOC), logghantering eller tillhandahållande av tidiga varningar eller larm för offentlig eller säkerhetskänslig verksamhet.

11 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom finans- och försäkringsområdet

- Verksamhet som bedrivs av kreditinstitut, enligt 1 kap. 5 § 10 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, oaktat Finansinspektionens årliga tillsynskategorisering, och som lämnar krediter eller tillhandahåller betaltjänster enligt 1 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster, oaktat typ av betaltjänst.

12 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom fastighetsförvaltning

- Uthyrning, förvaltning eller drift av egna eller arrenderade fastigheter, lokaler, eller anläggningar där det inryms
  - o sjöövervakning
  - o specialskyddsrum
  - o teknisk utrustning för sådan verksamhet som omfattas av kap 10 §2 eller 10 kap §7,
  - o bergrum
  - o depå, magasinering eller central-, omlastnings- eller distributionslager av drivmedel eller bränslen,

läkemedel, medicintekniska produkter,
jordbruksråvaror, eller livsmedel.

13 Kap. Samhällsviktiga verksamheter inom vetenskap och teknik

- Utbildning på forskarnivå
- Tekniker för genmodifiering
- Tekniker för genomik
- Transkriptomik, genomik, proteomik eller metabolomik
- Gendrivare
- Syntetisk biologi
- Protein-/peptidsyntes
- Vaccinutveckling, inklusive design, utveckling och testning av vaccin.
- EU:s referenslaboratorier.

14 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster

- System och tjänster för hantering och genomförande av betalningar, inbegripet löne- och fakturerings tjänster till offentlig verksamhet, eller verksamhet som bedriver säkerhetskänslig verksamhet.

15 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom utbildning

- Utbildning i räddningstjänst.

16 kap. Samhällsviktiga verksamheter inom vård och omsorg

- Sjuktransporter
- Tillvaratagande, bearbetning eller förvaring av blod, vävnader eller celler.

.....

De nya föreskrifterna har således kompletterats med vissa delar som kan betraktas som "informationssamhällets tjänster" och därför omfattas av anmälningsplikt enligt 6 § förordningen (1994:2029) om tekniska regler. Dessa omfattar främst, men inte uteslutande kap. 10. Även i kap. 3 respektive kap. 7 införs paragrafer med koppling till verksamheter under kap. 10.

Kompletteringar av verksamheter gjorts under befintliga kapitel, i form av utökat antal paragrafer, samt tillägg, förtydliganden eller begränsningar av verksamheter i befintliga paragrafer. Detta medför att paragrafnumreringen av verksamheter under flera kapitel ändrats i förhållande till MSBFS 2024:9.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Med hänsyn till att MSB:s föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas om lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar nyligen varit föremål för konsekvensutredning hänvisar MSB till den ursprungliga konsekvensutredningen (MSB 2022-07200) liksom den efterföljande konsekvensutredningen i samband med att vissa kompletteringar infördes (MSB 2023-16896).

MSB har i förarbetet av de nu föreslagna föreskrifterna utgått från UDI-lagens definition av samhällsviktig verksamhet. Det har därför inte varit aktuellt att i föreskrifterna göra en annan tolkning av begreppet.

Målet med de nya föreskrifterna har varit att förtydliga och förbättra nu gällande föreskrifter. MSB har i revideringsarbetet även i viss mån hanterat remissvar som ej kunde omhändertas i samband med granskningssystemets ikraftträdande. Om regleringen inte kommer till stånd fortsätter MSBFS 2024:9 att gälla, vilket skulle innebära att de tillkommande verksamheterna, som identifierats som samhällsviktiga i UDI-lagens bemärkelse, ej kommer att kunna granskas och sådana verksamheter därmed ej åtnjuta skydd mot utländska direktinvesteringar som kan inverka skadligt på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Utkastet till de reviderade föreskrifterna innefattar vissa förtydliganden och begränsningar i tillämpning, men även tillägg som utökar föreskrifternas omfattning.

Bland de mera omfattande ändringsförslagen finns tillverkning av cement, betong och stål. Andra områden där föreskrifterna utökas gäller laddningsstationer, IT-säkerhet, och tillverkning och handel med kabel och tillhörande teknisk utrustning för allmänna elektroniska kommunikationsnät, respektive elektroniska kommunikationsnät i fiber- eller bredbandsföreningar.

Revideringsförslag som kan komma att innebära en breddning av föreskriften har kommit från såväl myndigheter som branschorganisationer. MSB har under processen varit måna om att följa upp de revideringsförslag som kommit upp under workshops med expertmyndigheter och branschorganisationer i syfte att tillsammans hitta så precisa och välavvägda textformuleringar som möjligt.

Det kan noteras att en del av de inkomna förslagen, främst inom fastighetsförvaltning, inte reflekteras i de nya föreskrifterna. Anledningen är att en del av förslagen skulle kunna antas föranleda en dramatisk ökning av antalet anmälningar, och därmed tynga ned granskningssystemet på ett sätt som snarast skulle riskera att motverka lagens syfte.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Enligt 5 § förordning (2023:624) om granskning av utländska direktinvesteringar får MSB meddela föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som ska omfattas av lagen.

Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Med hänsyn till att MSB:s föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar nyligen varit föremål för konsekvensutredning i ärendet med förslag till föreskrifterna som beslutades den 29 november 2023 hänvisar MSB till den konsekvensutredningen (MSB 2022- 07200) liksom den efterföljande

konsekvensutredningen i samband med att vissa kompletteringar infördes (MSB 2023-16896).

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Med hänsyn till att MSB:s föreskrifter om vilka samhällsviktiga verksamheter som omfattas av lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar nyligen varit föremål för konsekvensutredning i ärendet med förslag till föreskrifterna som beslutades den 29 november 2023 hänvisar MSB till den konsekvensutredningen (MSB 2022- 07200).

MSB följer den process som pågår inom EU som rör kommande EU-förordning om granskning av utländska direktinvesteringar.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Det kommer finnas behov av informationsinsatser när föreskrifterna beslutas och träder ikraft. MSB planerar för sådana informationsinsatser.

Företag

Det kan noteras att anmälningsplikten ligger på investeraren, inte på det företaget som investeringen är avsedd att ske i.

MSB har sedan regelverkets införande i föreskrifterna ett generellt nedre gränsvärde avseende omsättning (5 MSEK) och antal anställda (fem). På så sätt minskades det potentiellt maximala antalet företag som beräknades omfattas 2023 från 1,3 miljoner företag till drygt 100 000 företag. Flera myndigheter har emellertid lyft risken av att dessa delar av föreskrifterna kan kringgå. MSB föreslår därför även revideringar av föreskrifterna i dessa delar, vilket kan komma att utöka föreskrifternas omfattning. Det handlar framför allt om att möjliggöra att investeringar i samhällsviktig verksamhet, som drivs gemensamt av flera olika företag inom en och samma koncern, ska kunna granskas, även om inget av de enskilda företagen överstiger de generella gränsvärdena avseende omsättning eller antal anställda. MSB kan ej bedöma hur många fler företag som kan omfattas genom denna regel.

Vad gäller omsättningsgränsen bör noteras att för övriga skyddsvärda verksamheter under UDI-lagen är omsättningsgränsen noll SEK. Det är endast i MSB:s föreskrift om samhällsviktiga verksamheter som omsättningsgränsen alls förekommer. Flera delar av föreskriften har redan idag en högre omsättningsgräns, motsvarande EU:s definition av mikroföretag, alternativt ingen omsättningsgräns alls.

Avseende de mer omfattande ändringsförslagen, däribland de nu tillkommande tillverkningsindustrierna inom framställning av järn och stål eller ferrolegeringar, tillverkning av rör, ledningar, ihåliga profiler eller tillbehör av stål, tillverkning av kalldragen stålstång, kallvalsade stålband, andra kallformade produkter av stål, eller kalldragen ståltråd eller framställning av koppar, omfattas inte verksamheter som uppfyller kriterierna som motsvarar mikroföretag enligt definitionen i artikel 2.3 Kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (2003/361/EG). Totalt kan dessa tillkommande verksamheter göra att ytterligare c:a 200 företag teoretiskt kan omfattas av MSB:s föreskrifter (teoretiskt då de i praktiken omfattas först om en investering i verksamheten ska ske).

Det har ur ett hot- och riskperspektiv bedömts rimligt att undanta produktion eller lagring av energi från det generella omsättningskravet i kap. 1. Totalt var under 2024 enligt SCB:s företagsdatabas drygt 2300 företag verksamma inom generering av elektricitet. Det är möjligt att merparten av dessa inte tidigare omfattats av föreskriften, eftersom de flesta har noll anställda.

Vad gäller tillverkning av cement, betong och bitumen kan ytterligare ett antal företag komma att omfattas.

Avseende person- och godstransport på järnväg är det maximala antalet företag under hundratalet.

Hur många fler företag än idag som kan komma att omfattas mot bakgrund av tillägg av verksamheter under kap. 10, Samhällsviktiga verksamheter inom informations- och kommunikationsområdet, är svårare att förutse. Där görs dock en avgränsning avseende slutanvändare.

Inga av övriga föreslagna tillkomna verksamheter under kap. 2-16 förutses leda till att det maximala antalet företag som teoretiskt kan omfattas kommer att justeras i väsentlig omfattning.

Kommuner och landsting

Sveriges kommuner och regioner har deltagit i förarbetet till dessa föreskrifter.

Med hänsyn till att förslagen nyligen varit föremål för konsekvensutredning i ärendet med förslag till de nu gällande föreskrifterna som beslutades den 29 november 2023 hänvisar MSB till den konsekvensutredningen (MSB 2022- 07200).

Kontaktpersoner

Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

Skicka eventuella frågor till funktionsbrevlådan udi@msb.se.